

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.80 ko
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes szám — — — — — .20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Jezsuiták a konzumban.

Nagy tévedés volna azt hinni, hogy a Máv. konzum ellen az utóbbi időben sűrűn intézett támadások csakis a szentkoronás szövetség áskálódásainak a következményei volnának. Hiteles forrásból nyert értesüléseink szerint ezeknek a támadásoknak egészen más háttere van és a szentkoronás szövetség névtelen hősei csak eszközök azoknak a kezében, akik a vasutasok fogyasztási szövetkezetét politikai céljaik elérésére akarják felhasználni.

A Franciaországból kizavart papi uralom tudvalevőleg sehol sem nyert olyan meleg istápolást, mint nálunk Magyarországon, ahol a papi népbutításnak — amely annakelőtte is elég súlyosan nehezedett az országra — most különösen hálás talaja van.

Arról van ugyanis szó, hogy a Máv. konzumot bele akarják kapcsolni a klerikális mágnások és főpapok pénzén fentartott „Hangya” nevű fogyasztási szövetkezetbe, amely tudvalevőleg a keresztény fogyasztási szövetkezetek központi szervezetét képezi.

Aki figyelemmel kísérte a földmivélségi miniszter ez évi költségvetését, az észrevehette benne, hogy fogyasztási szövetkezetek segélyezése címén az előirányzatba 130.000 korona összeget állított be.

Azt is tudjuk, hogy ebből az összegből a szentkoronás szövetség által fentartott szövetkezetek 4000—6000 korona segítséget nyertek, eltekintve az egyéb kedvezményektől, amelyek azt a célt szolgálták, hogy a bukófélben levő papirosszövetkezetek életüket addig eltengethessék, amíg a 75%-ban munkások által fentartott konzum érett gyümölcsként a kezükbe hullik.

Tiszta és átlátszó a politikájuk: a munkások erejét és egységét ott kell megtörni, ahol az legerősebb lehet, vagyis verejtékes filléreikkel fentartott konzumjukat kiragadván a kezükből, belezavarják a bőrkabátosok és a főpapok által fentartott keresztény fogyasztási szövetkezet karmai közé, amely az Ur Jézus nevében 8%-os profittal dolgozik.

Erre a célra törekszik Kossuth Ferenctől kezdve le egészen a szentkoronás szövetség profitlovagjaiig mindenki, ez különben legjobban kitűnik abból, hogy minő eszközökkel dolgoznak, csak hogy az öntudatos és kegyeket nem hajhászó vasutasok konzumját működésében ha már megakasztani nem is tudják, de legalább olyan nehézségeket támasszanak, amelyek létalapjaiban támadják meg.

Az atyai jóindulat számtalan megnyilvánulásaival volt alkalma találkozni a konzumnak.

Kezdjük mindjárt azon, hogy a levonások korlátozásával már azt a célt tartották szem előtt, hogy a tagok — különösen a

kinevezett tagok — hitelképességét ezzel csökkentve, a konzumot lehetőleg mielőbb válságba sodorják.

Tették pedig ezt annyira nyilvános céltalattal, hogy például még a szentkoronás szövetség tagjáruléka is megelőzi a levonási jegyzékben a konzum követeléseit, nem is szólva az egyéb intézetek levonásairól.

Az egyenes dereku, öntudatos vasutasok, de különösen a munkásság tisztán láthatja, hogy minő következetességgel dolgoznak, csak hogy erejüket megtörjék s minthogy a jezsuita ravaszság nem szereti az egyenes nyílt, férfias fellépést, hát olyan eszközöket is felhasznál, amelynek tisztessége iránt a legtöbbször alapos kétségek merülnek fel.

Kossuth Ferenc, de különösen házi darabontja, mindig az adott kedvezmények hánytorgatásával szokott előállani, valahányszor a Máv. konzum ügyes-bajos dolgával hozzájuk fordul.

Nos tehát azok a koldusfillérek, amelyek mint kedvezmények, a konzumnak jutnak, nem olyan nagyon jelentősek, mint ahogyan azt a vasutasok szerető édes apja feltűnteti.

Állítjuk, hogy az élelmiszer- és a szénuzsorások refakciák alakjában aránytalanul nagyobb kedvezményeket kapnak a kormánytól, mint a szerintük annyira dédelgetett vasuti munkásság és a konzum.

Legközelebb majd ki fogjuk mutatni, hogy a Kossuth Ferenc által annyira féltett kereskedelem a refakciák bőséges osztogatása által elég kedvező helyzetben van s ha van oka félteni a magyar kereskedelmet a fogyasztási szövetkezetek konkurenciájától, hát ebben nem a vasutas konzum vezet, hanem a keresztény fogyasztási szövetkezetek központi szervezete: a „Hangya”.

Az a szövetkezet tehát, amelybe most a Máv. konzumot belekergetni szeretnék, amittől azonban — hisszük — az öntudatos és becsületesen gondolkodó vasutasok alaposan elveszik a kedvüket.

Hány adózó polgárt tett földönfutóvá a papi pénzen felhízott „Hangya” című jótékonyági intézmény, erről, ha akar, Kossuth és Sztérenyi akár statisztikát is csinálhat magának.

A Máv. konzumnak legnagyobb részben a munkásság keserves keresetéből összehozott fillérek tették hatalmas erőforrássá, amelynek ha vannak is hibái, azt helyrehozni, illetve szánálni csakis az a munkásság lehet hivatott, amelyik ma legjobb és tegyük hozzá, leghitelképesebb vásárlója.

Mert a kinevezetteknek majdnem egyharmadrésze teljesen hitelképtelenné vált abban a pillanatban, amikor törvényben kimondatott, hogy illetményeiknek 50%-a érintetlen kell, hogy maradjon.

A konzum gyökere és alapja tehát pusztán csak a munkásság erejében rejlik s

éppen azért nem eléggé jellemezhető a szentkoronás szövetségnek az a toladása, hogy a jól ismert éhes csöcselékét rá akarja szabadítani arra a konzumra, amely, újból hangsúlyozzuk, a munkásság fillérein épült fel s éppen nincsen szüksége azokra a szentkoronás jóléti alakokra, akik a saját intézményeiket immár odafejlesztették, hogy mindegyik olyan állapotban van már, *hogy minden órán várható azoknak teljes bukása.*

Szóval nem kevesebbet akarnak, mint hogy a munkások pénzére rászabadítsák azt az eladósodott merőben hitelképtelen hivatalnoksereget, akiknek a szentkoronás szövetségben a tagok tudatlansága folytán ma vezető szerep jut s akiknek nincsen egyéb szándékuk, minthogy a konzumot is arra a sorsra juttassák, ahová a szentkoronás szövetség közös konyhája, nyomdája és fogyasztási szövetkezetei jutottak.

Lapunk más helyén különben mutatoul leközlöttünk egy szentkoronás konzum-mérleget, amelyből tisztán láthatják a munkások és a többi vasutasok, hogy milyen szerencselovagok pályáznak véres verejtéssel és hosszú harcokkal megalapított konzumjukra és azt is láthatják, hogy az egykor kiakolbólitott Kiss Jánosok helyébe ma a mágnások és a papok akarnak befurakodni, hogy a munkások és vasutasok bőrén növeljék profitjukat.

Meg vagyunk róla győződve, hogy az öntudatos és szervezett vasutasok megfelelő módon fogják tudomására adni a csuhás bérencekké vedlett szentkoronás ügynököknek, hogy a konzum nem az a hely, ahol a kormánynak és az ezerholdasoknak béreszolgálatokat lehet teljesíteni és hogy a szervezett vasutasok nem ülnek fel egy olyan szövetség megrendelt korteskedésének, amelynek grófi elnöke csak nem olyan nagyon régen lépett frigyre a hajós szövetség-nél az osztrák hajós-szövetség Lueger-féle frakciójával, ami fölött különben nem lehet csodálkozni azoknak, akik a szentkoronás grófi elnököt alaposan ismerik.

A konzum a vasutasoké!

Elsősorban pedig a munkásoké, már óriási számarányuknál fogva is és éppen ezért már eleve is vissza kell utasítani minden olyan kísérletet, amely a vasutasok gazdasági életének ezt az erős szervezetét olyan kezébe akarja átjatszani, amelyek nemcsak hogy munkásérdeket nem képviselnek, hanem olyan szellemet is akarnak bevinni a vasutasok táborába, ami ott eddig ismeretlen volt: *a felekezeti visszavonás szellemét*, azt a szellemet, amelyet a művelt nyugot népei réges-régen kiküszöböltek maguk közül.

A vasutasok, de különösen a munkásság kitarásán függ, hogy erős karokkal védelemmezzék meg a konzumukat, mint olyan szervezeteiket, amely jövő fejlődésüknek egyik erőforrása s a kizsákmányolás ellen erős vára

lehet s adják értésére a papok és mágnások bérenceinek, hogy a konzum a vasutasoké és hogy ide piszkos szerencselovagoknak és politikai strébereknek büntetlenül betolakodni többé nem lehet.

A papok és mágnások uszályhordozói tehetnek, amit akarnak, szeretkezhetnek a jezsuitákkal amennyit akarnak, a szervezett vasutasok között keresni valójuk nincsen. Ebben a tudatban bátran kiálthatják oda a munkások a „Hangya“-lovagoknak, hogy: „A konzum a miénk, ide profitéhes póp és borkabátos mágnás be ne tegye a lábát!”

Megmozdult a tenger.

Igen! Megmozdult a tenger. Haragos hullamai az eget ostromolják. Magyarország jogfosztott munkássága nem hajlandó tovább tűrni a jogfosztottságot, a megaláztatást.

Magyarország elnyomott munkássága talpra állt, dobantott egyet a lábaival és ime a zsarnokok halálsápadtan, reszketve ordítanak szuronyok után. Megmozdult az utca! Csak úgy, mint 1848 március 15-én.

Az utca népének a követelése lényegében ugyanaz, ami akkor, abban az időben volt: amelyről dicső regéket tanítanak az iskolában, amelyről bombasztikus szónoklatokat tartanak azok, akik ma kivevényelik az utca népe ellen az államhatalom legerősebb támasztékát: a szuronyokat.

Semmi sem változott a mult és a jelen között, csak a kalendáriomban találunk más esztendőket, csak az elnyomókban találunk más személyeket. A népjogok ellensége ma ugyanaz az osztály, amely akkor volt. A feudalizmus uralma alatt nyögött akkor és ma is az ország népe.

Hiába teremtette a lánglelkű dalnok, Petőfi elméje azokat a forradalmi dalokat, amelyek lázba hozták a szabadságra törekvő népek vérére; hiába hirdette ki a 12 pontban összefoglalt s anépjogok alapját képező követeléseket: a dzsentri, a feudális osztály, amely ősidőktől természetes ellensége volt a népnek 1848-ban és 1908-ban sem változott meg erkölcsiében, nézeteiben.

Hisz tudjuk, hogy 1848-ban, amidőn a nép forrongott, amidőn a nép lelkébe a forradalmi tűz éget, amidőn a rettenetes kitörésnek az előjelei kétségtelenül mutatkoztak, akkor a rendi országgyűlés még mindig alázatos felirat formulázásán nyavalygott. S még akkor is a népjogokat könyörgő felirat szerkesztésében és a saját önző osztályérdekeiket akarták minden időkre biztosítani.

A ma tényei arról győzhetnek meg minden józan ítélő képességű embert, hogy ugyanez az osztály uralja még mindig Magyarországot és ugyanez az osztály a leghalálosabb ellensége a népjogok megadásának.

A történelem megtanított minket arra, hogy a népet mindig csak ütőkártyának, eszköznek használta ki ez az osztály a saját hatalmának a megerősítésére.

S az istenadta nép eddig mindig kötélnek állt.

Az istenadta nép ontotta a vérére a Thököly-Rákóczi forradalomban, ez a nép ontotta a vérére a 48—49-iki forradalomban és kis hiba, hogy a koalíciós forradalmat is fel nem szentelte a vérevel.

Szabadság! Egyenlőség! Testvériség! De sokszor éltek már vissza e hármasszent jelszóval.

Mintha még a füleinkbe csengene a most hatalmon lévőknek tüzes, lázító szónoklatai, amelyek elhangzottak széles e hazában az istenadta nép között.

Mintha látnók még a hazaáruló, bitang, stb. jelzők röpködését azok ellen, akik éppen a történelem tanulságain okulva: kétkedve fogadták a koalíciós hazafiaknak, a szabadság, egyenlőség és testvériség eljövételét hirdető szavait.

S ime, mintha azoknak a hazaárulóknak, lám, mintha „kissé” igazuk volna.

Nem-e azok kiáltják most a parlamentben a „feszítsd meg“-et azokra, akik a szólás-

szabadság és a népjogok hiveinek vallják magukat?!

Nem-e ezek törnek ki frenetikus tapsban, amidőn a belügyminiszter az összes munkásszakegyesületek feloszlását helyezi ki látásba?!

Nem-e ezek követelik a jogfosztott munkásság küzdelmének a legbrutálisabb verbefojtását?!

Nem-e ezek készülnek a legrutabb módon meghamisítani a népjogok legfontosabbikát, az általános választójogot?!

Mindezeket, ők, a hazafiak, a népjogot hirdetők, a farizeus koalíciós 48—67-es hatalom követi el.

De a nép türelmének is vége szakadt. A nép már nem hajlandó tovább tűrni a jogfosztást, tűrni a hazugság uralmát. Budapest munkássága már megkezdte a harcot: a jogokért való erélyes küzdelmet. A harc kezdete a zsarnokság bukását fogja jelenteni.

A kiöntött vér, amely Budapest utcáinak a kövezetét pirosra festette, megfogja teremni gyümölcsét: az elnyomott munkásnép szabadságát.

A budapesti munkásság példáját követve, az egész országban megindult a legerélyesebb harc, amely a népjogokért vivendő döntő ütközet közeledtét jelzi.

A vasuti munkásság kötelessége, hogy erkölcsi erejével támogassa a népjogok kivívásáért megindult nagy, elkeseredett harcot, amelynek győzelme a vasutasok szabadságát is vissza fogja adni.

A győzelemben vetett hit reményével erősítsük a küzdők seregét.

SZEMLE.

Akik más portáján sepernek.

A szentkoronás szövetségi lap legutóbbi számában a Máv. fogyasztási szövetkezete igazgatósága ellen, tekintettel a közeledő közgyűlésre, kortes célekből egy felhívás jelent meg a tagokhoz, amelyben valótlan állításokkal arról akarja meggyőzni a fogyasztási szövetkezet tagjait, hogy a jelenlegi igazgatóság ezen intézményt tönkre tette és annak újbóli felvirágoztatására egyedül ők volnának hivatottak. Az erre vonatkozó választ a mult számunkban mellékelte, külön lapon már megadtuk, most még csak az ugyanezen lapban megjelent déli kerületi szentkoronás konzum mérlegét óhajtuk a tisztelt olvasóinkkal röviden ismertetni, hogy aztán ebből is láthassák, hogy az ezen oldalról jövő támadások milyen értékkel bírnak.

A mérleg-számlán ugyanis csak azért tudtak 929-27 kor. nyereséget, mint összavagyont kimutatni, mert vegyesek cím alatt a nyereség-számlán egy 4000 koronás tételt könyveltek el mint üzleti nyereséget, ellenkező esetben ez a számla 3070-73 kor. veszteséggel zárult volna.

Azt hisszük, nem követünk el vele indiszkréciót, ha eláruljuk ennek a tételnek az eredetét. Ez ugyanis az az összeg, amelyet az államtól az üzlet berendezése céljából ajándékol kaptak.

Ez idén sikerült ezzel még a tényleges veszteséget pótolni, de mi lesz a jövőben, ha ezt már nem fogják többé megkapni.

Tovább vizsgálva a nyereség- és veszteség-számlát, azon személyzeti, üzleti és dologi kiadások címén 14.243 kor. 75 fillért találunk elkönnyelve, amíg ezzel szemben engedmény és vissztérítéssel együtt csak 11.516 kor. 85 fillért állapíthatunk meg mint üzleti nyereséget. Tehát a fentartási kiadások 3070 kor. 73 fillérrel haladják meg a bevételeket, vagyis ugyanennyi tényleges vesztesége van rövid fennállása óta a szentek szövetkezetének.

Azt kérdezzük már most a szentek igazgatóságától, vajjon hogyan lehetséges az, hogy egy, egy év óta fennálló, 70.000 korona összfordalmat elért üzletnek, hogyan tehet ki a költsége 14.243 kor. 75 fillért és vajjon nuféle kiadásokat rejt magában a

dologi kiadások számláján elkönnyvelt 4377 kor. 11 filléres tétel.

Mellesleg megemlítjük még, hogy az adósok számláján vagyonszerűen szereplő 8293 kor. 62 fillérnek, köztudomás szerint, legalább a fele behajthatatlan követelésekből áll és ha ezt azt igazgatóság mint ilyent a veszteség-számlán leírta volna, akkor a végeredmény nem 900 korona vagyonszerű, hanem legkevesebb 3000 korona passzívum volna.

Ezuttal nem folytatjuk tovább ezen gazdasági üzleti eredmény ismertetését, hisz a tények elég nyíltan beszélnek, csak példával akartunk rámutatni arra, hogy a „szakértő” szenteknek a Máv. fogy. szövetkezete ellen indított akcióját, érdekelt olvasóink előtt, a kellő világításba helyezzük.

Jobban és okosabban tenné a szent szövetség lapja, ha a saját házuk előtt söpörne, mert szemét és piszkos — úgy látszik — van ott bőségesen.

De ők inkább elmennek a szomszédba, alaptalanul lármát csapnak, csak hogy eltereljék az ő szégyenükről az emberek figyelmét.

Nem is volnának igazi vérbeli szentek, ha nem így járnának el.

A vasutasok azonban átlátják a szitán és nem ülnek fel nekik.

Ez évben még csak kegyelemből, a kormány kegyelméből eltengődtek. Ha történetesen a Darányi ajándéka elmarad, ma már a törvények értelmében be kellene csukni a boltjukat és a tagok bottal üthetnék a nyomát befizetett üzletrészeiknek.

Mit fognak azonban csinálni Sümegiék a jövő esztendőben? Vagy talán arra számítanak, hogy a jó öreg Darányi, a rab-szolgatörvény apja, újból kirántja rozoga szekereket a kátyuból?

Persze a közpénzekből, a szegény emberek adófilléreiből telik. A pártpolitikai szolgálatokat meg kell jutalmazni.

Vajjon ha a nagykonzum is kérne minden fiók felállítását alkalmával állami szubvenciót, kapna-e? Meg kellene próbálni.

Hogy a Sümegiék portékája mennyivel volt jobb minőségben és olcsóbb árban, erről mélységesen hallgatnak a szentek felkent lovagjai. Miért nem büszkélkednek ezzel?

Érdemkeresés egy munkás bőrére.

A Népszavában olvassuk a következőket: A nyugoti pályaudvarban történt. Névtelen feljelentés következtében hurcoltak meg galád módon egy minden ízében becsületes munkást azért, mert a névtelen levél szerint a raktározott árukat éjjeli szolgálata alatt megdézsmálta. A névtelen feljelentés Bleier Zsigmond raktárfőnökhöz volt címezve, aki régen várta már az alkalmat, hogy valami uton-módon magát kitüntesse. Ez a derék ember rögtön értesítette Daróczy Rezső állomásfőnököt, aki szintén kapott az alkalmat, hogy megszolgálhassa ama fényes kiténtetést, hogy a VI. kerületi függetlenségi párt vezérférfiai közé beválasztották. Tegnap reggel nagy titokban a pályaudvari rendőrfelügyelő és vagy tizenkét rendőr hathatós támogatása mellett meglepték a bevádolt munkást és a saját módszerük szerint alaposan megmotozták. Természetes, hogy nem találtak nála semmit. No, ha nincsen nála semmi, annál több lesz otthon a lakásán, tehát házkutatást kell tartani. Ez is megtörtént, még pedig ugyanolyan eredménnyel, mint a pályaudvaron, vagyis itt sem találtak semmit. Ezzel a történet aztán be is volna fejezve, most már csak az a kérdés, hogy a csufosan meghurcolt ember kap-e egyáltalában elégtételt, avagy Kossuth Ferenc intenciói szerint örüljön, hogy ép bőrrel megszabadult?

Aztán meg hogy Bleier és Daróczy urak összeegyeztethetőnek találják-e a „gentleman” felfogással azt, hogy névtelen levél denunciaciója miatt oktanul meghurcoljanak tisztességes embereket; avagy hogy ezt a felfogást csak most sajátították el, ami-

kor a darabont gunyából átöltöztek a kuruc öltözetbe? Ez is lehetséges, hiszen most „tisztultabb időköt élünk“, amelyek nagyon kedveznek a két derék sinbasa felfogásának.

A rendőrség pedig, ha mindenáron tolvajokat akar fogni, ne mindig a munkások között keresse. Talál eleget ott is, ahol most még nem szabad keresnie. A munkások pedig és a többi vasutasok is, megtanulhatják ebből az esetből, hogy milyen alávaló módon lehet elbánni a kis emberekkel, ha arról van szó, hogy útni lehet őket s láthatják, hogy milyen védtelenül állanak minden durvasággal szemben s láthatjuk azt is, hogy hogyan akarnak érdemeket szerezni a kapaszkodó tulipánhősök.

Felebbvalói meg voltak vele elégedve.

A szombathelyi „Friss Ujság“ március 14-iki számában az alanti hír jelent meg:

Lopás a vasúti műhelyben. Egy szombathelyi Máv. gyári munkás régebb idő óta keresi kenyerét az államnál. Szorgalmas, pontos, lelkiismeretes és józan embernek ismerte mindenki s felebbvalói mindig meg voltak vele elégedve. Tegnap délelőtt a munkás ellen azt a feljelentést tették a rendőrségnél, hogy a műhelyből nagyobb mennyiségű vörörszet lopott el s azt felesége egyik ócskavas-kereskedőnél értékesítette. A feljelentés alapján a rendőrség házkutatást tartott a munkás házában s mintegy 25 kilónyi rézdarabokat s apró-cseprő tárgyakat találtak. A további nyomozás lesz hivatta kideríteni, hogy a munkás csakugyan megkárosította az államot.

Felebbvalói mindig meg voltak vele elégedve, írja a „Friss Ujság“, pont. Mi azonban a pont után is folytatjuk, hogy tudomást szerezzon a közvélemény arról, hogy az államvasutak legreakciósabb szellemében vezetett műhelyében kikkel van a főnökség megelégedve.

Glíderer Ferenc bádógos nagyon jó szentkoronás és kiváló talpnyaló volt mindig, amióta (33 éve) a vasut szolgálatába lépett.

Legutóbb a fegyelmi bírósági választások alkalmával fejtett ki féktelen agitációt, hogy a szervezett vasutasok jelöltjei ellenében — akik szerinte hazátlan szocialisták — a hivatalos szentkoronás jelöltek választassanak meg.

Természetes, hogy ilyen előzmények után a „Friss Ujság“ nagyon kiüveletesen foglalkozik az esettel s azt mondja, hogy „a vizsgálat fogja kideríteni, hogy csakugyan megkárosította-e az államot“. De lett volna az illető véletlenül nyomorgó munkás (Glíderer gyermektelen háztulajdonos), szocialista elvekkkel, aki esetleg a gyermekei nyomorát, éhségét csillapítandó darab kenyeret szerzett volna jogtalanul?! Akkor a szombathelyi és egyéb helyi frissujságok öklömmnyi betűkkel írták volna: Rabló szocialista munkás stb. stb. Miután azonban a társadalom parazitáinak egyike, nem is a nyomoruságtól kergetve, nyult idegen vagyonghoz, tehát ezt menteni, szépíteni kell. Hja, így kívánja ezt a polgári erkölcs!

Egyébként legközelebbi cikkünkben reá fogunk még mutatni azokra az alakokra, akik aljas denúciálással, tolvajlással akarják elterelni a figyelmet gázságaikról.

A fűtőház főnöke izgat.

A nagykanizsai fűtőház főnöke ugylátszik nincsen megelégedve a munkások helyzetével, tán már ő maga is megelégette a nyomoruságukat és hozzá fogott a munkások öntudatának felébresztéséhez, azaz izgatásához. Erre vall legalább — ha nem is teljesen ebben a formában — a munkásokkal szemben tanúsított viselkedése.

Amidőn azt írjuk, hogy a főnök ur izgatja a munkásait, cseppet sem tuzozunk,

mertmár nem izgatás, hanem valóságos lázítás, amit véghezvisz.

Ugyanis többek között a szénmunkások közül naponta elvonnak egyet a tolatáshoz és a régebbi megállapodás helyett nem két órára, hanem teljes napra veszik igénybe az illetőnek a munkaerejét, a szénmunkás csoport kárára.

A munkások megbízták e hó 10-én a csoportvezetőjüket, hogy terjessze a főnök ur elé sérelmüket.

A csoportvezető eleget teendő a megbízatásnak, bement a főnökhöz, aki azután alaposan levette a kereszvizet munkástársunkról, elmondva őt lázítóknak, izgatóknak stb.

Amidőn erről értesültek a munkások, akkor valamennyien be akartak menni a főnökhöz kihallgatásért.

Ez azonban már sok volt, több, mint a mennyit egy jól nevelt fűtőházi főnök gyomra elbir. Kirohant és az iroda előtt álló munkásokat kérdőre vonta:

„Kinek nem tetszik a munka?! Ki az, aki nem akar dolgozni?!“

Azt hitte, hogy ezekkel a kérdésekkel megfélemlíti a munkások összességét.

Azonban mégis akadtak a munkások között, akik sen a hangos szótól, sem pedig a fenti kérdésektől nem ijedtek meg s előadták a munkások panasztát.

A főnök ur erre kijelentette, hogy majd beszűnteti hathónapra a szénhozatalt (mintha bizony erre a munkásoknak volna szükségük) és akinek nem tetszik, elmehet, majd hozat ő katonaságot.

Ejnye-ejnye főnök ur, elfelejtette a koalíciós fogatlan tigrisnek átvedlése előtti mondatát: „A szuronyok is sztrájkolhatnak“.

Különbösen hisszük, hogy a főnök ur hamarosan leszall arról a magas pódiumról, amely mégis csak a munkások vállain nyugszik. Ha pedig nem száll le önmagától a főnök ur, akkor nagyon hamar leeshet onnét.

Rágalmak.

Lapunk más helyén is foglalkozunk a konzum elleni támadások kellő méltatásával. Ehelyütt csak magára a konzum igazgatóságának nyilatkozatára szorítokozunk, amely valamennyi komoly fővárosi lap hasábjain is megjelent és így hangzik:

Nyilatkozat. A legközelebbi napokban elkészülő évi mérlegünk és üzletjelentésünk arról fogja meggyőzni az érdeklődőket, hogy a szövetkezett az elmúlt évben vagyoniilag gyarapodott. forgalma tetemesen emelkedett, tagjainak száma jelentékenyen szaporodott és ma is készpénzzel vásárol, csak úgy, mint annakelőtte.

Üzletfeleink és tagjaink megnyugtatósára kötelességünknek tartjuk ezt röviden kinyilatkoztatni, azzal, hogy a nyomtatásban és egyesek részéről szóbelileg terjesztett ellenkező híresztelések rosszakaratu és szövetkezetiink erkölcsi hitelének megingatását célzó rágalmak.

Budapest, 1908 március 14.

A magy. kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezete.
VI., Izabella-utca 50. szám.

Ebből is láthatják a vasutasok, hogy a hatalmasok és kegyenceik a legiszkosabb fegyvertől sem riadnak vissza és ez a — rágalom.

A kisebb javadalmaszása vasutasságé a feladat a konzum közgyűlésén visszaverni az otromba rágalmazókat.

A megszakítás nélküli való munkaidő.

„Ujabbán úgy a munkaadók, mint a munkások mindinkább megbarátkoznak a megszakítás nélküli munkaidő gondolatával. Az osztrák iparosok szövetségének „közlemények“ című kiadványában egy e kérdést tárgyaló cikk az iparosok körében lelkes visszhangra talált és számos nagy vállalat részéről nyilatkozatokra

adott alkalmat. Így a többi között nyilatkozik Waldes & Co. cég is és azt mondja, hogy a megszakítás nélküli munkaidőt már az 1907. év elején vezette be és igen üdvösnek tapasztalta. A munkások, bár eleinte az új rendszer ellen voltak, ma szintén megelégedtek vele. A munkaidő április 1-től szeptember 30-ig $1\frac{1}{2}$ 8— $1\frac{1}{2}$ 5-ig, október 1-től március 31-ig 8—5-ig tart az irodákban, a műhelyekben április 1-től szeptember 30-ig 7— $1\frac{1}{2}$ 5-ig, október 1-től március 31-ig $1\frac{1}{2}$ 8—5-ig. Mindkét csoportban félóra az ebédidő. Egy másik nagy vállalat cégvezetője pedig hangoztatja, hogy az említett berendezés oly intézkedés, mely a főnöknek és alkalmazottnak is előnyére szolgál. A főnök a fűtésnél és világításnál is jelentékeny összeget megtakaríthat, az alkalmazottra valósággal boldogság ily beosztás, mert lehetővé lesz téve, hogy a városon kívül olesón lakják.“

A Máv.-nak szives figyelmébe ajánljuk eme a „Magyar Ipar“-ból kivágott sorokat, amelyből a Máv. is láthatja, hogy itt is 9 órai munkaidő divik. De egyben a munkásbizottságok feladata is fokozott erővel küzdeni a 9 órás munkanapért.

Kijavított sajtóhiba.

Az 50-es számú Hivatalos Lapban említést tett a miniszter a világító anyag ki-gyáltatásáról.

Mikor azonban ezt a munkásság kérni kezdte, a főnökségek azt mondták, hogy ez „sajtóhiba“.

Most azután ezt a „sajtóhibát“ kiigazították, amennyiben a jövőben minden év őta dolgozó munkás készpénzfizetés mellett 20 kg. kőolajra tarthat igényt. Ez a mennyiség nem éri el ugyan azt a mennyiséget, amely a munkásság évi szükségletének megfelelő, s ezenkívül igen sajnós, hogy most télviz után bocsátják ki ezt a rendeletet, holott már tél elején is meg lehetett volna ezt tenni.

Egyébként a rendelet teljes szövege így hangzik:

Valamennyi üzletvezetőségnek és önálló műhelyfőnökségnek.

Kereskedelmi Miniszter ur Ó nagyméltóságának f. évi február 22-én 8405/II. sz. a. kelt rendelete alapján megengedjük, hogy a kedvezményes áru világító anyagok legalább egy év őta folytonosan szolgálatban álló mindennemű munkásoknak is kiszolgáltassanak.

Az ekként kiszolgáltató világító anyag (kőolaj) évi mennyiségét 20 azaz husz kg.-ban állapítjuk meg.

Mivel pedig a világító anyag a munkások által 3 kgnyi csekély mennyiségben is kivételezhető, részletfizetés a részletek levonásával és nyilvántartásával járó teendőkre való figyelemmel a világító anyagra nem terjed ki.

Világító anyag tehát a munkások által is csak készpénzfizetéssel vásárolható.

Budapest, 1908 márc. 13.

Az általános igazgatási főosztály:

Marx.

Megint a potyajegy.

Az alispánok minden idejüket azzal töltik el, hogy munkásszervezeteket oszlatgatnak. A mult napokban azonban egyszer más dologgal is foglalkoztak, — potyajegyekkel. Alázatosan megköszönték Kossuth Ferencnek, hogy potyajegyet adott nekik a vasútra.

Most azután Andrassy Gyula gróf tudatta az alispán urakkal, hogy a jegyek értékét a belügyi tárca terhére írta, amennyiben a jegyek értékét megtérítette a Máv-nak.

Nagyon természetes, hogy az alispán urak a kapott jegyeket újból megköszönték. Hát ez a lojalitás mosolyra kelt, mert hát bizony, ha a jegyeket Kossuth Ferencnek

megfizették, akkor mi köszönni való van Kossuthnak?

Meg aztán nem mosolyra keltő dolog az is, hogy az állam a jobb mellény zsebéből kivesz egy csomó bankót és beleteszi a bal zsebébe, mondván, hogy no most megfizettem az alispán urak potyajegyeit.

Vajjon van-e még valaki az országban, akinek nincs potyajegye? Tessék jelentkezni, amíg a papiroskészlet, meg a Kossuthuralom tart.

Magyarul!

Annak csak örülni tudunk, ha a népben a szeretetet az igazi népszabadság s az igazi népjogok után neveljük. Jó alkalom erre március idusa. Az öntudatos vasutasok ezrei megünnepelték a 48-as napok évfordulóját s hozzá „nemzetközi“ létükre, minden ízében magyarul.

A nemzeti három szint nem használták ugyan fel cégerül, mint Hotye urék s hogy Hotye urék a meghívójukat is piros-fehérvörös színben bocsátották ki, az csak arra volt jó, hogy a szép nemzeti szín feledtesse a meghívó magyartalanságát. Itt a bizonyíték:

A KÉT TESTVÉRGYAR: A M. Á. V. ÉSZAKI FŐMŰHELY ÉS A M. Á. V. GÉPGYÁR HAZAFIAS MUNKÁSAI EGYESÜLVE,

1908. márczius 15-én, nemzeti újjáébredésünk 60-ik évfordulója alkalmából, a tulajdonoldalon olvasható műsorok szerinti

Ünnepségeket

rendez, s erre a tisztelt czimet és becses családját tisztelettel meghívja a Rendezőség.

És ez az uri ember tanítja a gyermekeket — magyarul.

Vannak még szebb mondatok is a „műsorokban“, pld.:

„... felvonulás Petőfi Sándor szobrához azt megkoszorozni.“

„... kezdete délután 3 órakor pontosan.“

Ilyen példák után bizony okosabban tennék Hotye urék, ha hazafias szónoklatok helyett — magyarul tanulnának.

Amikor pedig mindezt írom, idehajlik az asztalomra a kis fiam, elveszi előlem ezt a cifra meghívót s ahogy tudja, sillabizálni kezdi a rajta szereplők neveit:

Hotye, Holzauer, Tax, Hausknecht, Kaich, Kuruncsi, Stecharnik, Frankszber . . . stb.

Szegény gyerek szinte beleizzadt, amíg kibetűzte a neveket.

Én pedig eltűnődöm ezen neveken . . . Hát még ezeket a saját gárdájába tartozó urakat sem birta magyarrá tenni, Hotye ur? Siessen, az ég szerelmére, a névmagyarosítással, reklám meg céger kell önnek s erre nem jók az idegen nevek.

A bajor vasutasok fizetésrendezése.

Akárcsak annakidején a magyar kormányok, éppen úgy a bajor kormány is huztalasztotta a vasutasok fizetésrendezését.

Ezidő szerint még nem tudjuk, hogy miképpen fogadják bajor kartársaink a rendezést. Hogy azonban legfőbb szükség volt erre, azt igazolja magának a törvényjavaslatnak az indokolása, amelyben a bajor kormány élesen kiemeli, hogy a legszükségesebb élelmicikkek előre nem látható ár-emelkedése késztette őt, az alkalmazottakat, magasabb fizetésben részesíteni.

Aki ismeri a bajor viszonyokat, az bizonyára tudni fogja, hogy sokkal kedvezőbbek, mint a hazaiak.

Az élelmicikkek sokkal olcsóbbak, mint nálunk és mégis a vasutasok javadalmazása jóval nagyobb, mint bármely hazai vasutavállalat alkalmazottaié.

Összehasonlításképpen itten közlünk egy kivonatostáblázatot a törzsfizetésekről.

Kezdőfizetések:

Kategória	Máv. fizetés	Bajor fizetés
Igazgató ---	15.000 kor.	15.600 kor.
Főfelügyelő ---	7.200 "	5.760 "
Pályafelügyelő ---	1.800 "	2.700 "
Művezető ---	1.400 "	2.520 "
Főmozdonyvezető ---	1.800 "	2.360 "
Mozdonyvezető ---	1.200 "	2.040 "
Kocsimester ---	1.200 "	2.160 "
Váltóór ---	1.200 "	1.800 "
Kalauz ---	1.200 "	1.680 "
Fűtő ---	1.200 "	1.680 "
Pálya- stb. örök	600 "	1.320 "

Látnivaló mindebből, hogy a főfelügyelői rangon alul álló alkalmazottaknak már a kezdő fizetése is jobb, mint a Máv. alkalmazottakéi.

Legközelebb részletesebben írunk erről.

A vasutas társadalmi és családi élete.

Évtizedek óta folyik a szervezkedés harca a különböző társadalmi osztályok között; ebben a kérdésben mindegyik fél a másik fölé igyekszik kerülni, aszerint, amint osztályhelyzetét előbb vagy utóbb felismerve, szellemi képességének, erkölcsi erejének, társadalmi hivatásának tudatára ébred. Az államhatalmak is szervezkedtek politikai és egyéb érdekeik megvédésére. A papok vallási alapon magánérdekeik megerősítésére, a tőke ugyancsak saját érdekeinek előmozdítására.

A szervezkedéseknél azonban ma különösen a szellemi munkások szervezkedése méltó figyelemre. A fizikai munkás ennek szükségét jóval előbb felismerte már, nemcsak tudatában az elhagyatottságának, jogfosztottságának, hanem emberi mivoltának is.

Mig azonban az előbbieknél szervezkedése nem az osztályharc alapján, hanem az egyes társadalmi osztályok érdekeinek szemmel tartása mellett folyik, addig a fizikai munkások az osztályharc alapján szervezkedtek, ami minden esetben eredményesebb, mint a kuszás, könyörgésteli talpnyalás. Ha figyelemmel kísérjük az egyes társadalmi osztályokat (birák, tanítók, államtisztviselők stb.) ezek a mai viszonyok között is, bármily burkolt nyomorusággal is, de élnek családi és társadalmi életet. Állásuknál fogva abba a keretbe illőknek tartották magukat, amely kizsákmányolást nem érezve, fizikai munkást nem becsül meg soha, csak „urat“ ismer. Ők tehát a társadalom által beléjük nevelt kényelemről, semmittevésről akkor sem mondanak le, ha saját érdekeik, anyagi helyzetük előmozdításáról vagy javításáról van szó. A vasutással hasonlóképpen vagyunk. A régi delizsánsz korszakában, amidőn sem az egyes társadalmi osztályok gazdasági érdekei, sem a kultúra nem fejlődhetett, nem terjedhetett, azon nincs ma már mit csodálkoznunk, de a jelenkorban, amikor a modern technika ennek előmozdítására, fejlesztésére gözt, villamosságot használ, nem csodálatosabb-e az, hogy éppen az ezek szolgálatában álló szellemi és fizikai erők nem haladnak a kulturával.

Ennek pedig a társadalmi és családi élet teljes hiánya a magyarázata, tulhosszu szolgálati és munkaidő, csekély, a létminimumon jóval aluli javadalmazás, elcsigázottság, kizsákmányoltatás a szülőöka ennek.

Minden, ami az embert géppé alacsonyítja, merénylet a kultúra ellen. Szemléljük meg csak egy mozdonyt, amelyet rossz tüzelő anyaggal rosszul fűtenek, hosszú ideig tatarozatlanul használják. Bizony az nem azért nem respektál semmiféle sztrájkparagrafust, pragmatikát, mert gép és nem emberi lény, hanem azért tagadja meg a szolgálatot, mert a technika legegyszerűbb törvényei ellen vétettek azok, akik a jó anyaggal való jól fűtést, a pihentetést, a tatarozást nem tartották szem előtt. Mennyire károsabb ez az embernél, mikor természetadta jogaitól fosztják meg!

Társadalmi és családi életéről beszélve, a vasutas legkevésbé dicsekedhetik azzal, hogy része van benne. A hivatalnok éppen úgy nem ismeri, minthogy arról az altiszt, a szolga és a munkás nem tud. Bátran elmondhatjuk tehát, hogy a vasutas, mint a kultúra harcosa, még nem áll elég magas kulturfokon. Ebben pedig nemcsak a társadalom maga, hanem elsősorban maga a vasutas a bűnös.

Vétkezik maga és családja ellen, amikor mindezekért sikra nem száll! Gyermekei nélkülözik az oktató, nevelő családapát, neje pedig a férjét, a hitvest.

A fizikai munkásság legnagyobb része legalább is némi részben családi és társadalmi életet él. Fel tehát, vasutas, fokozott harcra mindezekért. Saját magad és családod sorsának te vagy a hivatott kovácsa. Harcra a 9 órai munkaidőért és a teljes vasárnapi munkaszünetért. Járjon karöltve a szellemi munkás a fizikai munkással, nehogy alattomos módon, minden indokolás nélkül, csupán érdekhajzásból meghosszabbítsák munkaidőtöket!

Balesetek a k. p. u. kocsiműhelyében.

Utóbbi időben a k. p. u. kocsiműhelyében a balesetek ugyszólván napirenden vannak; természetes dolog az, ha úgy a műhelyfőnökség, mint a Máv. igazgatóság megállapítja, hogy a baleset az illető szerencsétlenül járt munkástársunk felületességéből, vigyázatlanságából kifolyólag keletkezett. Ezt a vigyázatlanságot a felsőbbség minden esetben megállapítja. De ha ezen balesetek keletkezését kissé jobban vizsgáljuk, igen szomorú tapasztalatokra jutunk.

Mi kijelentjük itt, ezen a helyen, hogy a legutóbb történt balesetek a kocsiműhelyben egyedül a főnökség fejetlenségének s cézári gögijének tulajdoníthatók. Ezt nemcsak állítjuk, de azonnal ezen a helyen bizonyítjuk is.

Beszéljenek a tények!

Annak idején a felsőbbség látta a vasutasmozgalom hatalmasodását; látta, hogy a vasuti munkásság kezd rájuk nézve félelmes táborra fejlődni, egyedüli célját képezte az, hogy ezt a mozgalmat meg kell semmisíteni, legalább is meg kell fékezni. De hogy ezt elérjék, azon kezdtek gondolkodni, hogy ez a mozgalom honnét indult ki s megállapították az ő bölcs fejükkel, hogy nem lenne vasuti szervezet, ha a kocsiműhelynek annak idején szigorú főnöke lett volna. Rajta tehát, helyezük el azt a főnököt s tegyük helyébe egy olyan vasmarku embert, aki majd megtanítja a kocsiműhely munkásait móresra (vagy ha tetszik keztyübe dudálni). Erre a célra a legalkalmasabbnak találták Boros Adolf főmérnököt. A felsőbbség szerint ő nemcsak arra képes, hogy a vasuti mozgalmat megfékezze, de még a föld forgását is képes megakasztani — parancsszóra.

Boros főmérnök, mielőtt elkezdette volna misszióját, gondoskodott táborokarról is, nevezetesen új mérnök, új kapus, új művezetők s így az ő testőrségével elindult a hódító utra. Főelve volt annyi munkát adni munkásainak, hogy beleszakadhatnak, s így nem lesz kedvük mozgolódnival, de ezzel egyidejűleg meghagyta az ő általa hozott művezetőknek, hogy a munkásság beszélgetését figyeljék s erről neki jelentést tegyenek. Itt kezdődik az az átalakulás, hogy a kocsiműhelyi munkástársaink, akik eddig a főnökséggel egymást megértve dolgoztak közösen, ma nem egyebek, mint automaták, mert a főnökség előtt az ember a művezetőnél kezdődik, a munkás véleményére (értve szakdolgozat) ők nem kíváncsiak, sőt ha valamilyen munkás megmondja, hogy a mérnök vagy művezető által tervezett munka nem lesz célszerű, nem lesz használható, (ami mindennapos), feleletképpen kapja, hogy „magát nem kérdeztem, „maga akkor feleljen, ha kérdem“ stb.

